

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšertom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Danes sestanek Male antante Izredno zanimanje

Mala antanta živi, se razvija in krepi! Dolga vrsta inozemskih časnika, ki so prispeli v Zagreb, je za to dokaz. Iz Londona poročajo, da bi se zunanji minister Simon rad razgovoril z »malimi državami« o najaktualnejših državnih vprašanjih, o razorožitvi itd. Minuli so časi, ko je Mac Donald zavrnil našega delegata, ki je zahteval v Ženevi odlog podpisa sporazuma o črtanju reparacij za en dan, z vzklikom: »Of course not!« Mala antanta se je uveljavila v mednarodnem svetu kljub intrigam raznih imperialistov. Mala antanta, porok miru in mednarodne enakopravnosti, naj živi!

Jevtič prispel v Zagreb

Zagreb, 21. jan. b. Jugoslovanski zunanji minister g. Bogoljub Jevtič je dopotoval v Zagreb v spremstvu visokih uradnikov zunanega ministrstva danes zjutraj ob 6.45. Poseben salonski voz, v katerem se je vozil g. minister, so takoj postavili na drugi tir, tako da se je g. minister od potovanja nekoliko odpočil.

Z istim vlakom je prišel v Zagreb romunski poslanik na jugoslovanskem dvoru g. Guranescu, ki ga je g. Jevtič povabil v svoj voz, kjer sta zajtrkovala. Nekoliko pred 9. uro, ko je Jevtič z Guranescujem in s svojim spremstvom zapustil svoj salonski voz, ga je pričakal na kolodvoru v imenu banke uprave banjski tajnik g. Vojnovič in drugi dostojanstveniki. S svojim spremstvom se je g. minister nato podal v hotel Esplanade. V Zagrebu se nahaja tudi českoslovaški poslanik na našem dvoru dr. Pavel Wellner v spremstvu visokih uradnikov svojega poslanstva. Tudi stalni tajnik Male zveze v Ženevi dr. Jaromir Paček in tajnik Male zveze g. Palleinarescu ter jugoslovanski zastopnik v sekretariatu MZ v Ženevi dr. Jovanović so tudi v Zagrebu.

Prihod Beneša in Titulesca

Ženeva, 21. jan. AA. Čehoslovaški zunanji minister dr. Edvard Beneš in romunski zunanji minister Nikola Titulesco sta snoči ob 10.15 odpotovala iz Ženeve v Zagreb.

Na postaji so se od njih poslovili poljski zunanji minister Beck, grški zunanji minister Maksimos, pooblaščen grški minister v Parizu Politis, pooblaščen čehoslovaški minister v Parizu Osuski, jugoslovanski delegat pri Društvu narodov Fotič in romunski stalni delegat pri Društvu narodov Antoniadis.

Zagreb, 21. januarja. b. Českoslovaški poslanik na našem dvoru, dopisnik Havas agencije Hunsbuckler, romunski zastopnik v stalnem tajništvu Male zveze v Ženevi g. Velimarescu in šef romunskega Presbira g. Silotti ter večje število časnika, ki so

se danes odpeljali do Brežic naproti zunanijima ministroma dr. Benešu in Titulescu. Tadv prideta v Zagreb nočoj ob 22.50.

Na intimni večerji

Zagreb, 21. januarja. AA. Zagrebški župan dr. Krbek in njegova soproga sta priredila danes intimno kosilo v čast udeležencev konference Male antante, ki bo te dni v Zagrebu. Kosilo se je vršilo v mestni palači na Katarinskem trgu.

Od povabljenecv so prisostvovali kosilu zunanji minister Bogoljub Jevtič, pooblaščen minister českoslovaške republike na našem dvoru dr. Pavel Wellner, dalje 12 sodrnikov Male antante, šefi tiskovnih uradov, minister dr. Srkulj s soprogo, minister dr. Andjelinovič, ban savske banovine dr. Perović s soprogo, armijski general Ljubomir Marič s soprogo, podban dr. Stevan Hadži s soprogo in mestni poveljnik brigadni general Mihajlo Bodi s soprogo. Razen teh se je kosila udeležilo še nekaj občinskih svetnikov s soprogi.

Ker je bilo kosilo v mestni palači, kjer so prostori zelo tesni, so morali omejiti število povabljenecv in pretvoriti kosilo v intimno.

Ves svetov. tisk v Zagrebu

Zagreb, 21. jan. c. Na konferenco Male zveze je včeraj in danes prišlo zelo mnogo časnika. Vse veliko evropsko časopisje je poslalo svoje poročevalce. Svoje inozemske tovariše so zagrebški časniki zelo priščno sprejeli. Med inozemskimi časniki je treba predvsem omeniti romunskega opolnomočenega ministra, načelnika romunskega tiskovnega urada dr. Filloti, tiskovnega atašeya romunskega poslanstva Anastasia. Za »Temps« in »Petit Parisien« je prišel iz Belgrada njen dopisnik g. Gaston Casteran. Italijansko vladno tiskovno agencijo »Stefanio« zastopa njen belgrajski dopisnik Giuseppe Solarri-Bozzi. »Prager Presse« zastopa njen belgrajski dopisnik dr. Kopecki. Od nemškega časopisja je prišel dopisnik »Münchener Neueste Nachrichten« in »Frankfurter Zeitung« g. Egon Heymann. Iz Belgrada je prišel tudi dopisnik agencije Havas Eduard Kunsbuckler in dopisnik nemškega tiskovnega urada dr. Hans Schropp. Dalje so prišli vsi dopisniki večjih romunskih listov, dalje dopisniki českoslovaškega časopisja. Vsi belgrajski dnevniki so poslali na konferenco svoje glavne urednike. Iz Belgrada je prišla tudi množica foto-reporterjev. Vsi novinarji stanujejo večinoma v hotelu Esplanade.

ČAJANKA ZA NOVINARJE

Zagreb, 21. januarja. AA. Predsednik zagrebške sekcije Jugosl. novinarskega združenja g. Jurtrša je priredil danes popoldne v hotelu Esplanade čajanko v čast novinarjem Male antante tiska.

Ves podonavski problem na dnevnem redu

Ob Suvichevem slovesu

Dunaj, 21. jan. (a). Korbiro poroča: V uradnem komunikiju o obisku italijanskega državnega podtajnika Suvicha na Dunaju se naglašja, da je italijanski državni podtajnik Suvich imel z avstrijskim zveznim kanclerjem Dollfusom več daljših razgovorov s posameznimi ministri, vplivnejšimi gospodarstveniki in javnimi delavci.

Pri teh razgovorih so izmenjali misli o splošnem političnem položaju, kakor tudi o vprašanjih, ki v prvi vrsti zadevajo Avstrijo in Italijo. Proučili so dalje tudi trgovske odnose med Italijo in Avstrijo. Pri teh so posvetili posebno pozornost nekim osebnim vprašanjem in sicer tako s stališča njihovega dosedanjega razvoja, kakor tudi glede njihove končne rešitve. Govorili so tudi o boljšem ukuriščanju prometnih sredstev v smeri proti Jadranski.

Komunikije pravi dalje, da je Suvich s svojim obiskom na Dunaju vrnil obiske zveznega kanclerja Dollfussa pri predsedniku italijanske vlade Mussoliniju. Hkratu pa je ta obisk nov dokaz za prijateljske stike med Avstrijo in Italijo. Ta obisk in razgovori, ki so se pri tej priliki vršili, so potekali v znamenju nenavadne priščnosti in popolnega soglasja v vsakem oziru. Dokazali pa so vnovič, da med Rimom in Dunajem vlada popolno skladje v zunanje-političnem oziru. To soglasje je našlo svoj izraz že pri razgovorih v Riccioneju in se nanaša

na potrebo ohranitve popolnega neodvisne Avstrije, na njeno ustavno preureditev in novo gospodarsko življenje.

Suvicheva izjava.

Dunaj, 21. jan. (a). Korbiro poroča: Italijanski državni podtajnik za zunanje zadeve Suvich je sprejel poročevalce listov in jim dal izjavo. V tej pravi med drugim:

da je treba smatrati njegov obisk Dunaju kot nov dokaz velikih simpatij in prijateljstva, ki ga goji Italija do Avstrije in avstrijskega naroda. V nadaljni svoji izjavi opozarja Suvich na zemljepisno lego Avstrije v srednji Evropi in ob večletko Dunaju. Da bi pa mogla Avstrija tudi za naprej vršiti nalogo, ki ji jo je predpisala njena stoletna preteklost in ki ji jo narekuje njen zemljepisni položaj, morajo na njenem področju zavladati mirne razmere, mir in spoštovanje življenja.

Italijanska vlada, je nadaljeval Suvich, namerava tudi v prihodnje razvijati z Avstrijo dobre trgovske stike. Avstrijska vlada ima pri tem velike zasluge in na gospodarskem področju se že opažajo uspehi. Gospodarsko življenje se zdaj tudi drugod razvija na bolje. Dobre posledice tega gospodarskega preobrata se bodo kmalu pokazale, tako v Avstriji sami, kakor pri njenih sosedih. To bo hkratu tudi najboljšje jamstvo za mirovni razvoj evropske politike.

Hrupne demonstracije radi Njegova roka segala tudi v Španijo Staviskega

Pariz, 21. jan. AA. Snoči ob 18.30 in ob 19.30 so se vršile na pariških bulvarjih in na trgu pred opero nove demonstracije v zvezi z afero Aleksandra Staviskega. Pri teh demonstracijah je sodelovalo do 500 oseb. Izgredniki so opetovano pokušali prebiti kordon redarstva, kar pa se jim ni posrečilo. Redarji so aretirali kakih 140 oseb.

Kaže, da so te demonstracije priredili krogi, ki stoje za listom »Action Française«. List nastopa zdaj posebno ostro proti vladi zaradi afere Staviskega.

Pariz, 21. jan. c. V Staviskijevi aferi prinaša vsak dan nove senzacije. Sedaj so listi pričeli prinašati vesti tudi o tem, kako uspešno je deloval Stavisky tudi v Španiji. S španskim finančnim ministrom Prieto se je dogovarjal za ustanovitev poljedelskega kreditnega zavoda, ki bi mu bilo treba preskrbeti kapital v višini 500 milijonov frankov. Od teh 500 milijonov frankov bi španska vlada dala 300 milijonov, Stavisky bi pa dal 200

milijonov frankov. Ko je bil sporazum že zaključen, pa Stavisky ni dal denarja, ampak je hotel ta znesek kriti s ponarejenimi obveznicami bayonske hranilnice. Finančni minister teh obveznic ni maral sprejeti in tako ni prišlo do ustanovitve španske agrarne banke. Sedaj se tudi izve, da je Stavisky finančral upore upornikov v Maroku in da jim je kupoval orožje.

Pariz, 21. januarja (a). V parlamentarnih krogih zatrjujejo, da bodo jutri nekateri poslanci vložili v parlamentu zahtevo o imenovanju parlamentarne komisije, ki naj preišče škandal Aleksandra Staviskega. Za ta svoj predlog bodo zahtevali takojšnjo razpravo. Ker pa je parlament prejšnji teden odklonil podobno zahtevo, bo sedanja najprvo predložena posebni komisiji. Predsednik te komisije je posl. Comper Morel. Komisija bo morala o tej zahtevi predložiti parlamentu posebno poročilo v teku petih dni, pa najsi bo odklonilno ali pritrdilno. Predlagatelji pa bodo morali zbrati za svojo zahtevo 50 podpisov.

Zopet francosko letalo zgorelo

Pariz, 21. januarja. Francosko potniško letalo, ki je stalno vozilo med Parizom in Marsejem, se je v soboto zjutraj vnelo v zraku, in sicer v bližini Carpentras ter palo na tla kot ogorelo okostje. Telesa obeh pilotov in mehanika so našli bližnji ljudje povsem zgorela. K sreči ni bilo v letalu nobenega potnika. Prve vesti o tej nesreči navajajo za vzrok nesreče vihar, ki je v okraju Carpentras močno divjal. Pilot Lefebvre je bil sin francoskega senatorja in je že 1800 ur preživel v zraku pa se mu ni prej nikoli ničesar pripetilo. — Ta nesreča se je zgodila vprav v času pogreba žrtev s ponesrečenega letala »Smaragda«.

Avstrijska modna propaganda

Stockholm, 21. januarja. AA. Semkaj je prispel avstrijski trgovin. minister Stockinger. Spremljajo ga bivši trgovinski minister Heilmann in več švedskih konzulov v Avstriji. Dalje ga spremljajo tudi zastopniki avstrijske modne industrije, ki so pripeleli v Stockholmu 15 mannequinov in manjši dunajski orkester. Ministrstvo potovanje je v zvezi z dunajsko modno razstavo, ki jo nameravajo odpreti v Stockholmu. Vrh tega se bo avstrijski trgovinski minister pogajal s švedskim o trgovinskih stikih med Švedsko in Avstrijo.

Kaj bo z dolarjem? Amerika še vedno kupuje zlato

Newyork, 21. januarja. AA. Wallstreetski krogi se vprašujejo, kako dolgo bo mogla federalna rezervna banka nakupovati zlato v inozemstvu za državno blagamo in kako dolgo bo lahko preprečevala pravilne dolarjeve tečaje. Dolar je zadnje dni v primeri z angleškim funtom kolebal. V četrtek je stal v razmerju s šterlingom pri 49.57, v petek je padel na 50.85, v soboto se je vnovič dvignil na 49.97. To kolebanje je povzročila po mnenju teh krogov federalna rezerva banka s svojimi nakupi zlata v Londonu. Po zad-

Harry Sinclair, čigar petrolejski trust je postajal zmeraj bolj nevaren ameriški Standard Oil Company in angleški Royal Dutch Shell, je bil hkrati s 24 drugimi vodilnimi gospodarstveniki USA aretirani zaradi prevar in sabotaže Rooseveltovih gospodarskih odredb.

Nemški listi proti Avstriji so umolnili

Berlin, 21. januarja. Nemško časopisje je nenadoma prenehalo z objavljanim napadov na Avstrijo. Poročila o Suvichevem obisku na Dunaju so zelo skopa. Atentati in spopadi v avstrijskih deželah, ki so se prigodili zadnje dni, ne zbujejo več toliko privlačnosti. Zdi se, da je nemško časopisje prišlo do spoznanja, da se je Avstrija le rešila prepada, ki naj bi pogotil avstrijsko neodvisnost. Z velikim zanimanjem se pričakujejo rezultati Suvichevega potovanja na Dunaj.

O Suvichevem obisku pri Dollfussu pišejo listi samo negotove stvari. Vendar pa se povsod podudara, da je ta obisk dokaz, da Italija ne podpira politični in gospodarski program Dollfussov, ampak da ga hoče tudi braniti pred nemškimi napadi.

Dunajska »Die Stunde« piše, da ni izključeno, da bodo še pred koncem tega meseca podvzeti energični koraki avstrijske vlade, ki bodo mednarodnega značaja. Tako se Dollfussov načrt, da iznese vprašanje avstrijske neodvisnosti na mednarodno polje, polagoma uresničuje. Sicer še ni dozorel čas, da bi se sklenil mednarodni statut, ki bi ga podpisale vse velesile in ki bi garantiral neodvisnost Avstrije, vendar se pričakuje, da bo kmalu prišlo do mednarodnih razgovorov, kako naj se prepreči hitlerjevska propaganda v Avstriji.

»Arbeiter Zeitung« je bila danes znova konfiscirana, ker je objavila članek o položaju nemške manjšine v Južnem Tirolu. Policijske oblasti so večer aretirale mnogo socialno demokratskih zaupnikov.

Francija zadovoljna s plebiscitom v Posaariu

Pariz, 21. jan. Francoska javnost kakor tudi listi so v splošnem zadovoljni s potekom zasedanja sveta Društva narodov, na katerem se je razpravljalo o pripravah za plebiscit v Posaariu, ki bo prihodnje leto. Svet je izvolil tročlanski odbor, ki sestoji iz enega italijanskega, enega argentinskega in enega španskega delegata. Njegova naloga je, da pripravi poročilo o ukrepih, ki bodo po njegovem mnenju potrebni za mirne plebiscitarne volitve v Posaariu. Ta odbor bo moral svoje poročilo o tem predložiti svetu Društva narodov do meseca maja.

Francoski zunanji minister Paul Boncour je dal o tem sklepu novinarjem izjavo, v kateri pozdravlja sklep sveta Društva narodov. Svet bo moral skleniti vse tiste ukrepe, ki bodo potrebni za svobodne volitve in neovirani izraz volje prizadetega prebivalstva. Prebivalstvo pa bi se ne moglo izreči po svoji pravi volji, če bi se moralo bati pritiska ali kasnejšega nasčevanja.

Prav tako so s tem sklepom sveta Društva narodov zadovoljni tudi tisti, ki pri tej priliki podarjajo, da je svet Društva narodov upošteval hude razmere v Posaariu in vzel zadevna poročila na znanje. Zaradi tega se je morala tudi razpava o teh vprašanjih vršiti za zaprtimi vrati in brez javnosti.

Demanti iz Berlina

Berlin, 21. jan. AA. V tukajšnjih vladnih krogih odločno demantirajo vesti nekkih časopisov, da bi bila nemška vlada v svojem odgovoru na francosko razorožitveno spomenico z dne 1. januarja t. l. zahtevala demilitarizacijo porenjskega pasa kakor tudi izpremembo čl. 42 in 43 versajske mirovne pogodbe.

Berlin, 21. januarja. AA. Predsednik Hindenburg se je te dni prehladil. Vendar njegova bolezen zaenkrat ne vzbuja posebne skrbi.

Dimitrovu se dobro godi

Lipso, 21. jan. Oficielni zagovornik bolgarskih obtožencev Dimitrova Popova in Taneva, odvetnik dr. Teichert, je izjavil sledeče pojasnilo na različne govorce, da so ti trije obdolženci nem. parlamentarnega požiga mučeni:

Iz prozornih namenov so danes (petek) objavili nekateri inozemski časopisi vesti, da obtoženi Dimitrov umira. Ta vest spada v vrsto ostalih podobnih vesti, ki naglašajo slabe stopke v bolgarskimi obtožnici. Toda to je nesramna laž, ki jo v zvezi s požigom drž. parlamenta širijo razni zainteresirani komunistični in marksistični ljudje. Toda jaz trdim na podlagi osebnega pregleda in razgovora z znano trojico Bolgarov, da o razkritih vesteh ni niti šerke resnične, ter da se priprtim Bolgarom po lastnih izjavah ničesar slabega ne dogodi; oskrbovani so odlično, celo kaditi jim je dovoljeno in so trenutno ohranjeni v najboljšem zdravju. Dimitrov pa sme celo redno sprejemati obiske. Vse drugače se glaseče novice pa so gladko izmišljene.

Amnestija na Španskem

Madrid, 21. januarja. (a). Po poročilu nekega tukajšnjega lista bo vlada v kratkem izdala amnestijo za udeležence vrnatnega poizkusa z dne 10. avgusta 1932. Vlada pa te amnestije ne bo izdala na ta način, da bi morda na zahtevo desnice predložila parlamentu zakonski načrt o amnestiji. Pomilostila bo najprvo nekaj v navedeno zaroto vpletenih in obojnih oficirjev nato pa bo amnestijo raztegnila še na druge. Ravnala bo od primera do primera.

Nov potres v Indiji

London, 21. jan. V Muzafarpurju v Indiji v okraju Patnja je včeraj zopet nastal potres. Škoda sicer ni bila velika, zato pa toliko večji strah med prebivalstvom, ki ga je že zbegal ponedeljski potres. Ljudstvo je ostalo vso noč na prostem in ni hotelo v hiše. V Patnji niso hoteli uslužbenci brzojavnega urada v urad iz strahu pred potresom. Službo so opravljali prostovoljci. Po zadnjih podatkih je bilo v pokrajini Bihar 7 do 8 tisoč ljudi mrtvih. Tri dni in tri noči so avtobusi prevažali mrličje, ki so jih potem vrgli v reko Gang. Na drugih krajih so zopet iz mrličev napravili grmade, ki so jih zažgali. Ministrstvo za kolonije zanika vest, da bi potres pokopal vse dijake medicinskega zavoda v Darbahangi. Poslopje je zadela samo lahka škoda. Država Nepal je bila skoro teden dni odrezana od sveta. Vse prometne zveze so bile prekinjene. Tudi v tej državi je škoda ogromna. Število žrtiev se ne da točno preccniti, vendar sodijo, da je bilo v vsej Indiji 10 do 15 tisoč ljudi mrtvih.

Pariz, 21. jan. (a). Iz Rima poročajo, da bo po informacijah verodostojnih krogov dosedanji guverner Rima knez Boncompagni odstopil in da bo na njegovo mesto imenovan knez Urbano del Drago.

Pariz, 21. jan. (a). Iz Buenos Airesa poročajo, da vlada po vsej Argentini huda vročina. V Buenos Airesu je toplomer kazal 40 stopinj v senci. Iz mnogih krajev poročajo o primerih solnčarice.

18 aretacij

Sredi decembra, ko je po Krasu divjala burja in snežni metež, je bilo v Komnu, kakor poročajo, posekano Mussolinijevo drevo. Zaprtili je bilo 18 oseb iz Komna in okolice ter odgnanih v Gorico.

V Trstu je bilo v decembru rojenih 251, umrlo pa jih je 340. Razlika = 89.

Strasen v Istri. V zadnji številki našega lista smo poročali, kako so orožniki 14. t. m. ustrelili v Baderni kmeta Danila Stefančiča. Umor se je izvršil 14. decembra.

NEDELJSKI SPORT

Bela sportna nedelja vsepovsod. Prvenstvo smučarjev ljubljanske, gorenjske in zagrebske zimskosportne podzveze. Velik razmah in napredek na celi črti

Prvenstvo ljubljanske zimskosportne podzveze

Ljubljana, 21. januarja.

Prvenstvo ljubljanske zimskosportne podzveze. Prvak v tekih Senčar Lado, v kombinaciji Dečman Tone in v skokih tudi Dečman Tone.

Za soboto in današnja nedeljo so bila določena prvenstva ljubljanske zimsko sportne podzveze. Za tekme se je prijavilo 89 tekmovalcev, kar je gotovo lepo število in najboljši dokaz kako se je usidrala ta lepa sportna panoga med našim narodom. Le vreme je bilo izredno nenaklonjeno, zlasti prvi dan, ko so morali tekmovalci teči med dežjem. Gotovi brezvestneži so pa otežkočili prireditelju že itak zelo težak in odgovoren posel na ta način, da so markacije na dveh progah potrgali, tako da so naraščalniki zašli na seniorsko progo, juniorji pa niso mogli niti tekmovali.

Prireditve so počastili s svojo udeležbo med drugimi tudi komandant dravske divizije g. general Cukavec, zastopnik župana g. dr. Frelih JZS pa je zastopal g. dr. Berce, Občinstva je bilo zelo lepo število, zlasti popoldne pri solo-skokih.

V tekih so bili doseženi naslednji rezultati: 1. Senčar Lado (Sm. kl. Ljubljana) 1:25:09; 2. Knap Leo (Ilirija) 1:25:39; 3. Janša Josko (Ilirija) 1:25:38; 4. Baebler Leo (SK Ljubljana) 1:24:48; 5. Bečman Tone (Ljubljana) 1:25:15; 6. Brvar Nani (Ljubljana) 1:25:20; 7. Jenko Boris (Ilirija) 1:25:59; 8. Tavčar Siefrid (Ljubljana) 1:28:34; 9. Jakopič Avgust (Ljubljana) 1:29; 10. Bleiweis J. (Ilirija) 1:30 itd. — Prvi je prišel na cilj, oziroma je dosegel najboljši čas dneva češki trener Stehlik, ki je prevozil progo v času 1:18:16. Najboljši izmed podeželskih klubov je bil Trhman Franc (Logatec), ki je prišel kot 15. na cilj v času 1:35:21.

Danes popoldne so se tekme nadaljevale v skokih na ilirijanski skakalnici na Mostecu za kombinacijo.

Tudi danes so bile vremenske prilike neugodne, naletal je ves čas tekmovalca sneg. Pa tudi skakalnica sama ne dopušta skokov nad 50 m. Zato se naši »kanoni« kakor Dečman, Šramel, Baebler, Jakopič itd. niso mogli uveljaviti. Vsi so pa pazili predvsem na lepoto skoka zato tudi niso dosegli niti možnih dolžin. Startalo je 10 tekmovalcev, eden je izstopil, dva se pa nista kvalificirala za kombinacijo. Doseženi so bili tile rezultati (v kombinaciji t. j. tek in skok skupaj): 1. Dečman Tone (Sm. kl. Ljubljana) 301,9 t.; 2. Baebler Leo (Ljublj.) 300,1 t.; 3. Šramel (Ljubljana) 277,8 t.; 4. Jakopič (Ljubljana) 241,9 t.; 5. Bračič (Ilirija) 231,3 t.; 6. Levčnik (Kamnik) 189,5; 7. Podjed (Zagorje) 121,4 t.

Popoldne ob 15 so se nadaljevale tekme v solo-skokih.

katerih se je udeležilo veliko število gledalcev. Nastopilo je nad 30 skakalcev, med njimi elita jugoslovanskih rekorderjev v tej težki disciplini. Le škoda, da ne dopušta skakalnica daljših skokov, ker potem bi navzoče občinstvo v še večji meri prišlo na svoj račun. Nekaj skokov je bilo krasnih, najbolj so se pa odlikovali Dečman, Palme, Baebler, Šramel, Istenič, Pribošek in dr. Današnja tekma je pokazala, da ima LZSP take borce, ki bodo častno zastopali njene barve na državnem prvenstvu, ki so vrši čez 14 dni v Planici in ki bodo tudi na mednarodnih tleh častno odrezali.

Doseženi so bili tile rezultati:

1. Dečman Tone (Ljubljana) 234,6 točk (skoki 25 in 24 m);
2. Palme Franc (Ljubljana) 215,7 t. (22, 23 m);
3. Baebler Leo (Ljubljana) 212,2 t. (22, 23 m);
4. Šramel Božo (Ljubljana) 207,7 t. (23, 22 m);
5. Istenič Rado (Ilirija) 189,9 t. (23, 20 m);
6. Polajnar Hinko (Ljubljana) 187,7 točk (22 in 19 m);
7. Šubic Milan (Ilirija) 183,8 t. (19, 18 m);
8. Lisjak Lado (Ljubljana) 183,8 t. (20, 18 m);
9. Kroselj Rado (Ilirija) 162,8 t. (17, 18 m);
10. Anderwald Beno (Ljubljana) 159,5 točk (17, 16 m);
11. Levčnik Miloš (Kamnik) 151,9 t. (19, 18 m);
12. Zupan Loize (Ilirija) 145,6 t. (15, 17 m);
13. Pribošek Franc (Ilirija) 144,2 t. (23 padec, 22 metrov).

Pri prireditvi je vzdrževalo red tudi vojaštvo, ki je s svojo vestno službo mnogo pripomoglo, da se je prireditve v redu izvršila.

Akadske smučarske tekme v skokih

Kot drugi del tekmovalca za prvenstvo Aleksandrove univerze, kakor tudi vseh univerz Jugoslavije, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo rektor g. dr. Slavič, je priredila večeraj Jugoslov. akademski smučarska organizacija skupno s LZSP na Mostecu tekmo v skokih.

Tekmovalca se je udeležila tudi zagrebska univerza po tekmovalcih Šramlu, Palmetu in Strgarju. Prireditve je počastil s svojo navzočnostjo rektor dr. Matija Slavič. Izmagal je tov. Dečman Tone, ki je dosegel najdaljši skok 25 m in s tem postal akademski prvak v skokih. Celotni vrstni red je sledeč:

1. Dečman Tone (univerza Ljubljana) 234,6 točk (25, 24);
2. Palme Franc (univerza Zagreb) 215,7 točk (22, 23);
3. Baebler Leo (univ. Ljubljana) 212,2 točk (22, 23);
4. Šramel Božo (univerza Zagreb) 207,7 točk (23, 22);
5. Šubic Milan (univerza Ljubljana) 183,8 t. (19, 18);
6. Levčnik (univ. Ljubljana) 151,9 t. (19, 18);
7. Stergar Lado (univerza Zagreb) 139,7 točk (15, 16).

Organizacija bo izvedla še ostali del tekmovalca, to je tekmovalca v sklonu in smuku, kar bo šele omogočilo splošno oceno naših tekmovalcev.

Prvenstvo zagrebske zimskosportne podzveze

Zagreb, 21. januarja c. Smučarske tekme zagrebske podzveze v Delnicah so bile odpovedane.

Prvenstvo gorenjske zimskosportne podzveze

Bled, 21. jan.

Pod pokroviteljstvom ministra n. r. Ivana Mohoriča, so se vršile danes na Bledu tekme za prvenstvo gorenjske zimskosportne podzveze. Naslov prvaka GZSP si je priboril Zemva Lovro iz Gorij pri Bledu, ki je prejel v trajno last krasen pokal od pokrovitelja narodnega poslauca Mohoriča.

Podzveze smučarske tekme so bile v soboto in nedeljo kljub slabemu vremenu in naletu novega snega. Rezultati seniorjev so bili povoljni. Tekme so bile ob udeležbi številnih gledalcev.

Rezultati kombiniranega tekmovalca na 18 kilometrov so bili: 1. Zemva Lovro (Sokol, Gorje pri Bledu) 560 točk, 2. Jakopič Albin, (SK Mojstrana), 257,1, 3. Novšak Albin, (SK Bohinj), 525,7, 4. Prešern Martin, (SK Lesce), 292,4, 5. Prešern Franc, (SK Lesce) 286,9. Rezultati prvenstvenega tekmovalca na 18 km so bili: 1. Godec Tomaž (SK Bohinj), 1:44:35, 2. Smolej Franc (SK Bratstvo, Jesenice), 1:46:14, 3. Prešern Franc (SK Lesce), 1:51:16, 4. Šporn Zdravko (Sokol, Javornik-Koroška Bela), 1:52:37, Skoki posameznikov: 1. Praček Ciril (Jesenice), 137,7 točk, 2. Zupan Ivan (Bratstvo, Jesenice), 134,4, 3. Torkar Jože (SK Lesce), 122,5, 4. Rus Janko (SK Triglav, Bled), 117. Propagandni skoki: 1. Jakopič Albin 133,5, 2. Novšak Albin 120,6, 3. Torkar Jože 108,1. Tekmovanje vojske. Nastopilo je 16 tekmovalcev vojakov. Prvi je došel na cilj podporočnik Koren Ivan v času 1:54:52.

Skijöring in motoskiöring tekme v Mariboru

Maribor, 21. januarja.

Kljub slabim snežnim razmeram je tukajšnja zimsko-sportna podzveza izredno delavna in skuša absolvirati ves svoj letošnji sportni program. Zadnje nedelje je bila prva hockey tekma na drsališču pri Treh ribnikih, danes pa so bile na tezenskem dirkališču prve tekme v skijöringu in motoskiöringu. Neugodne vremenske razmere zadnjih dni so bile povod, da se tekme niso mogle izvesti v popolnem obsegu. Proga je bila spodaj ledena in pokrita z mokrim snegom, deloma pa je bila celo pod vodo. Požrtvovalnost in sprtnost vozačev in smučarjev pa je premagala tudi to zapreko. Razvijali so se v borbi napeti momenti in so bili doseženi zelo dobri časi, ki bi se tudi v slučaju ugodnejših snežnih razmer prekosili. Kljub nekaterim padcem med tekmo je potekala prireditve brez vsake resnejše nezgode in je nudila lep sportni užitek. Tudi obisk je bil priličen. Organizacija je bila zadovoljiva, nekoliko pa je motilo, da niso prišli vsi napovedani vozači na start.

V moto-skijöringu so bile štiri tekme s predtekmi. V tekmi motorjev od 350 ccm sta prišla prva na cilj motorni vozač Alionz Vresnik in smučar Franc Pobežnik v času 4:12. V drugi dirki z motorji nad 350 ccm sta zmagala vozač Lotz in smučar Fanel del v času 4:12, drugi par pa Vresnik in Pobežnik v času 4:17:07. V tretji dirki motorjev s prikolico nad 400 ccm sta prispela prva na cilj Zeleznik in Grmovšek v času 4:37, drugi Wischer in Pintarič v času 7:12. V četrti handicapidirki so se pomerili zmagovalci posameznih kategorij med seboj. Najboljši čas sta dosegla Lotz in Fanel del 4:12,3, nato Zeleznik in Grmovšek na motorju s prikolico v 4:32. Pri vseh dirkah so vozili tri kroge v skupni dolžini 3 km. Zaključek so tvorile skijöring-tekme, v katerih so se pomerili najboljši mariborski jahači in smučarji. Po dveh zanimivih predtekma sta prišla v končno tekmo oba zmagovalca topniški podporočnik Ivan Mirkovič s smučarjem podporočnikom Velimirjem Jovanovičem ter topniški podporočnik Jovo Rakočević s smučarjem podporočnikom Vojo Rodičem. Po napeti borbi sta zmagala Rakočević na konju Mico in smučar Rodič.

Nogometni turnir v prid brezposelnim igralcem

Ljubljana, 21. januarja.

V današnjem turnirju sta se srečala v Ljubljani Mars in Reka ter Primorje in Slovan. Obe dvojici sta nastopili na igrišču prireditelja, na Hermesovem prostoru v Šiški. Turnir bo le — kakor vse kaže — dosegel svoj namen, kajti gledalcev je od nedelje do nedelje večje število in to kljub slabemu vremenu. Tako je tudi prav, da se vsaj delno oddolžimo našim nogometašem, ki se borijo za svoje brezposelne tovarise. Kot prvi par sta nastopila ob 13:30

Mars : Reka 2:1 (1:0)

Ta tekma je pravzaprav presenetila, kajti vsi so pričakovali zmago Reke. Reka je v prvem polčasu zastreljala eno 11 metrovko, Mars pa dve zrezli poziciji. Igra je močno trpela vsled izredno težkega terena, ker se je sneg tjal. Taktično je bil Mars boljši, Reka je le preveč kombinirala in ni prišla na to, da se tak način igre v tem terenu ne obnese. Zogé kar ni bilo mogoče spraviti z mesta; samo fizično močnejši so imeli danes besedo. V splošnem se lahko reče, da je Mars zaslužen zmagal in da rezultat odgovarja poteku igre.

Sodil je g. Pfundner.

Primorje : Slovan 5:1 (2:0)

Takoj po prejšnji tekmi sta se spoprijeli enajststori Primorja in Slovana. Primorje takoj v začetku ostro napada, ter izsilil kornar, ki ga ne izrabi in tudi kmalu nato sledečega zastrelja. V 3. minuti zastrelja Primorje celo 11 metrovko. Primorje je imelo stalno lahno premoč, vendar tudi Slovan ni bil slab.

Primorje tudi v drugem polčasu ni odjenalo in kmalu zabije gol. Tudi Slovan je poslal iz 11 metrovke žogo v mrežo. Primorje stalno napada in njegova premoč je vsekoli zelo vidna prav do konca igre. Njegova zmaga je zaslužena in tudi ne bi bilo nič čudnega, če bi bila njegova zmaga še večja. Občinstva je bilo pri obeh tekmah precej. Sodil je g. Ramovž.

Disk (Domžale) : Korotan (Kranj) 3:3 (2:1)

V Kranju sta se spoprijela domači Korotan in domžalski Disk. Tudi tu je bil teren izredno težak, kajti vremenske prilike zadnjih dni so vse preje kakor ugodne za nogometne tekme. Tudi občinstva je bilo precej.

Korotan je imel več od igre. Disk pa je bil izredno prodoren. Korotanov vratar ni zadovoljil, dočim je bilo ostalo moštvo, ki se kar ni hotelo premakniti izpred Diskovega gola, dobro. Disk pa je bil nasprotno zelo požrtvovalen. Sodil je g. Lukežič.

Zagreb, 21. jan. Nogometna tekma med Zagrebom in Gradcem je končala 5:1 (0:0) v korist Zagrebu.

Belgrad, 21. jan. m. Danes dopoldne so bili redni občni zbori vseh treh vodilnih belgraskih nogometnih klubov, in sicer držav, prvaka BSK, SK Jugoslavije in BASKA. Na občnih zbora so bila sprejeta poročila o poslovanju v pretekli poslovni dobi. Starim odborom so bile podeljene razrešnice in izvoljeni novi upravni odbori.

Medklubski odbor za zimski pokal (službeno). SK Domžale in Disk se pozivata, da tekmo današnjega dne vrnete poli, kateri sta dobila v podpis. Zastopnik, ozir. delegat Jadrana pa naj prinese k današnji seji klubsko stampljiko.

Kolesarska sekcija ZSK Hermes. Z ozirom na redni občni zbor matičnega kluba, ki bo v nedeljo 28. t. m. vabi kolesarska sekcija vse svoje članstvo na važen sestanek, in sicer v sredo 24. t. m. ob 19:30 pri Beliču. Ker gre za sestavo bodočega sekcijskega odbora in čitanje poročila o sekcijem delovanju, je udeležba vseh potrebna.

Zadruga davkarjev

Belgrad, 21. jan. m. Davčno uradništvo je imelo danes tudi sestanek, na katerem je bila ustanovljena Zadruga za varčevanje in kredit. Na ustanovnem občnem zboru so bila sprejeta pravila novoustanovljene zadruge in izvoljen odbor.

Dvojno lice naše krize

Ljubljana, 21. jan.

Toliko govorenja in pisanja je o tej krizi, ki se vleče iz leta v leto kakor morska kača, da smo se nazadnje že kar navadili tega. Zljaj beseda »kriza« niti ne pomeni ne več tega, kar je pomenila sprva, ko smo jo prvič slišali. Ljudje ponavljajo to besedo nekam iz navade tudi tedaj, ko ni treba. In tudi taki ljudje, ki krize sploh ne čutijo in je nikdar občutili ne bodo. Kriza je mnogim in mnogim le v izgovor, da še bolj sebično skrbijo le zase, grabijo še bolj kakor so grabili prej, za ves svet okrog sebe pa nimajo niti čuta niti oči.

Ce hodiš zdaj ob novem letu okrog po Ljubljani, vidiš na vsak korak in ob vsakem času, da ima kriza dvojen obraz. Nekateri jo občutijo bridko, stiskajo pesti in zobe, kolnejo in stradajo; ti ljudje ne govorijo o krizi, beseda jim teče le o kruhu, o zaslužku, o družini, o lačnih otrokih. Spet drugi so, ki krize ne vidijo in ne čutijo, govorijo pa največ o njej. Z vsem svojim obnašanjem pa se rogajo v obraz vsej krizi in še posebej siromakom, ki krizo v resnici dovolj bridko občutijo na svojem telesu.

Brali smo v časopisih, da se nobeno leto niso bile silvestrove prireditve tako dobro obiskane kakor letos.

Toda, ko pogledamo ob teh večerih tudi v gledališče, najdemo ob najlepših predstavah toliko praznega prostora v hiši, da vas je časih v resnici strah te krize, ki jo ta naš kulturni hram doživlja. In če vprašate naše izdajatelje časopisov, revij, knjižnih zbir, kako stoji z naročniki, kako ljudje plačujejo naročnino, se boste takisto zgrozili nad duhovno krizo, ki je še bolj očitna, kakor pa gospodarska. Zakaj dognali boste, da še najbolj trdno stoje listi in založbe, ki so zasidrane v ljudstvu na de-

Ljudozrci v Medvodah

Strašna novica, toda kot zvesti kronisti je nočemo zamolčati, čeprav vemo, da bo silno škodovala tujskemu prometu in dobremu imenu našega naroda. Da, prav v Medvodah se je skovala tajna zarota, tam čez mejo bi dejali, prava balkanska zarota: Našli so se fantje, ki jih še ni obsjal žarek 2000 letne civilizacije in se pod kozolecem — vse je moralo biti tajno — zarotili, da zatro vsak poizkus mehkužnega zapada, da bi v to deviško deželo zanesel stroj, tega tipičnega predstavnika pomehkuženega človeštva. Sklenili so, da umore agente italijanske tekstilne družbe »Rossi« tam nekje od Milana, ki hočejo prenesti k nam, prav v Medvodah menda, svojo tovarno, jim sledejo kožo ter nato pripravijo večerjo. In kosi? Niti teh ne bodo izročili hladni gorenjski zemlji, temveč jih bodo razklali in iz njih privlekli mozeg. Tudi gorenjski fantje so namreč brali v naših listih o kulturnih ljudozrcih na Angleskem, ki jim je šel v slast edino še človeški mozeg.

Ceprav nam je naš dopisnik strogo zaupno o tem poročal, nismo mogli molčati. Zaroto smo neumisljeno razkrinkali, kajti v našo barbarsko kosmato dušo je vendar poslal žarek človekoljubnosti in ubil grenak občutek, ki nam ga vzbujala zavest, da so Italijani po eni ali drugi poti pregnali, mislimo, vse naše trgovce, podjetnike in banke z jugoslovanskim državljanstvom čez mejo! Drugih slovanskih podjetij z italijanskim državljanstvom in šikan, ki so jih bila deležna, sploh ne omenjamo. In vendar veljajo tudi za Italijo neltunske konvencije, tudi zanjo velja recipročnost in bi morala vsaj jugoslovanske podanike in njihova podjetja v Juljski Krajini pustiti pri miru, če že nima usmiljenja do lastnih državljanov slovanske krvi. V tekstilni industriji je pri nas precej konjunktura. Treba jo je izrabiti. Ko bo konjunktura konec, se tovarna lahko opusti in delavce, ki jih je zvalila od grude, lahko pošljejo domov.

Kljub temu grenkemu občutku smo zaroto razkrinkali, in sicer iz ljubezni do žrtve, ki so zapisa smrti. Vedeli smo, da nas bo posej italijanski tisk poleg lepih epitetov sužnjev, barbarov in stenje vzdel še novega — ljudozrci, vendar smo storili ta korak.

Drobne iz države

V Zagrebu se bodo danes sestali upravniki treh glavnih gledališč, g. Golia iz Ljubljane, g. Konjović iz Zagreba ter g. Ilič iz Belgrada. Razgovorjali se bodo o gmotnem stanju naših gledališč ter o načinu, kako omogočiti nadaljnje delo na podlagi skupnega sodelovanja.

»Hrvatska Straža« poroča iz Dol. Lendave, da je banska uprava na prošnjo vernikov lendavske cerkvene občine nakazala 10.000 Din za graditev evangelijske cerkve.

V Sarajevu so osnovali odbor za obnovo jugoslovanske socialistične stranke. V odboru so: Jova Jakšič, Sreta Jakšič, Vlada Bilbić, Miro Krić, Melentije Milivojević, Sava Kapor, dr. Mojsije Zon in drugi.

13. februarja se spoprime v Filadelfiji Steve Hamas in Schmeling

želi, med kmeti v hribih, med delavci, da bolj točno in skoraj bolj zanesljivo in z večjim čutom dolžnosti plačujejo naročniki z dežele, preprosti ljudje, kakor pa oni v mestih in trgih.

In zadnjič smo brali, da je letošnja nabirka mestnih uslužbencev za božičnico vrgla skoraj polovico manj, kakor lani. Občinstvo na cestej je dalo nabiralcem manj, tudi pridobitniki so se odrezali slabše. Na vsako vprašanje, zakaj — kriza! In če ste skrbno pregledovali zbirke za poplavljenca, ste zopet dognali, da so več darov in podpor zbrali zunaj kakor v naših mestih.

In če gremo še dalje, pa pogledamo ob nedeljah in praznikih, pa ob večerih takole po lokalih, po zabaviščih, povsod kriza. Kriza za prostor namreč. Naravnost gneča je povsod, v enem lokalu večja kakor v drugem, nikjer ni mogoče dobiti prostora. Saj smo prav v teh letih krize dobili v Ljubljani celo vrsto novih lokalov, točilnic, bifejev... V vsaki ulici bomo skoraj imeli kakšen hram, ki je v Ljubljani postal najnovejša moda. Zljaj imamo že »Gajev hram«, »Resljev hram«, »Tyršev hram«, drug teden bomo nemara dobili že »Selenburgov hram«, »Gospodarski hram« itd. In čujte in strmite: ta nesrečna kriza je dosegla v najboljših lokalih tak razmah in uspeh, da gospodarji razmišljajo, kako bi — povečali prostore!

Ljudje pa prihajajo in odhajajo, veliko govorijo o krizi, zabavljajo čez njo, dokazujejo, kako bridko so prizadeti po njej — in se vsele, pijejo... da pozabijo na vse težave in bridkosti. Tako bi človek sodil, ko vse to vidi in posluša, doživlja. V ljudih je nastala kriza duha, kriza srca, kriza prepričanja. Da, tudi prepričanja, če hočete! In tega še prav posebej. Toda o tem drugič. F.s.

Melentije Milivojević, Sava Kapor, dr. Mojsije Zon in drugi.

Sarajevski »Katoliški Tednik« piše, da je muslimanski ulema v Sarajevu vložil tožbo proti listu »Crnc« (Zamorček), misijonskemu mesečniku, ki ga izdaja Klaverjeva družba za afriske misijone v Zagrebu. Ta list je menda v svojih člankih žalil muslimane, njihov verski čut ter Mohameda.

Zakon o srednjih šolah pripravljen

Zagreb, 21. jan. V veliki dvorani sarajevske prve gimnazije se je začel v petek občni zbor profesorskega društva za Drinsko in Vrbosko banovino. Občnemu zboru je predsedoval Gjurdje Popović, ki je prvi spregovoril o stanju vsotne politike.

Pred vsem je trdil, da ni resnična trditve o hiperpodkuaciji razumnosti pri nas, ker te pri nas sploh nikoli ni bilo. Nato je poročal o spremembah, ki bodo nastale z novim zakonom o srednjih šolah. Ta zakon bo v bližnji prihodnosti gotov in predložen skupščini ter senatu. V zakon bodo sprejeti vsi predlogi, katere je stavil lanski profsorski kongres. Prav tako bo vnesena v novi zakon tudi odredba, po kateri bodo smeli vsi študenti filozofije predavati v gimnazijah in sorodnih šolah, seveda brezplačno. Toda ta zaposlitev študentov ima pomen v tem, da se jim olajša profsorski izpit. Ti študenti bodo imeli kesnje prednost pri državni službi.

Trentarsko planino kupili Italijani

Kranjska gora, 18. jan. Upravičenci iz vasi Kranjska gora, Gozd in Podkoren so imeli onkraj italijanske meje v Trenti svoje planine, kamor so v poletnem času gnali živino na pašo. Zljaj so te planine Italijani kupili in plačali z gotovim denarjem. Tega denarja ni ravno malo. Zljaj je pa med upravičenci nekotno prerakanja. Nekateri pravijo: kupimo zanj kaj splošno koristnega, n. pr. novo planino ali naredimo vodovod ali kaj podobnega. Drugi pa hočejo, da se denar po pravičnem ključu razdeli. In ti zadnji so že zmagali v Kranjski gori in v Gozdu, Podkorenem se pa odloči v nedeljo na občnem zboru upravičencev.

Denarji, in sicer veliko, pa prav vsi potrebujejo. Marsikdo bo poravnal vsaj deloma, če ne celotno, svoje že davno zapadle obveznosti. Marsikdo ga bo pa tudi po nepotrebnem porabil. V teku dveh mesecev najbrž o tem denarju ne bo ne duha ne sluha več.

VERSKA PRISEGA NEOBEVZNA

Berlin, 21. januarja. AA. Nemška vlada je sklenila, da ne uvede verske prisege kot obvezne na sodiščih. Čeprav mora biti, kakor zatirajo uradni krogi, v krščanski državi verska prisega pravilo, bodo na podlagi tega sklepa tudi v bodoče priče in strokovnjaki lahko odklonili versko prisego, če bodo to izrecno hoteli.

Kako malo zahtevajo naši Korošci!

Pod naslovom »Naša narodna rana — Dajte narodu, kar je njegovega« je priobčil »Koroški Slovenec« 17. januarja res minimalne zahteve koroških Slovencev v šolskem pogledu. Kanceler Ramek je leta 1926 označil 82 osnovnih šol za manjšinske. Od teh obstojita po zadrlu »Koroškega Slovenca« samo še dve s slovenskim učnim jezikom; vse ostale šole na slovenskem Koroškem so samo potujočevalnice.

»Koroški Slovenec« zahteva: Prvo šolsko leto v osnovni šoli imej izključni slovenski učni jezik, v drugem in tretjem letu naj se poučuje nemščina, po tri oziroma 6 ur na teden. V naslednjem letu bodi pouk dvojezičen, v zadnjih letih bodi slovenskega pouka vsaj 6 ur na teden. Učne moči na utrakvističnih šolah morajo napraviti izpit iz slovensčine. Nadziranje šolskega pouka v slovenskem ozemlju naj se poveri strokovnjaku, zmožnemu slovensčine, ki uživa ugled in spoštovanje tudi pri manjšini. Vsako leto naj se na učiteljska zagotovi sprejem določenega števila slovenskih kandidatov. Verouk se mora podajati izključno v občevelnem jeziku. — To so naše šolske zahteve. Izpolnitev teh zahtev smatramo koroški Slovenci za predpogoj končne ureditve odnosov med slovensko manjšino in državo, »kateri pripadajo z vsemi državljanskimi pravicami in dolžnostmi in katera je po mirovni pogodbi obvezana, da koroškim Slovencev zajamči ohranitev narodne svojstvenosti.«

Povejmo takoj, da so nas te »zahteve« pre-

senetile. Nikakor nismo pričakovali, da bodo naši Korošci zahtevali manj pravic, kakor jih uživajo Nemci pri nas, o katerih je poleg drugega znano, da so se tu naselili za avtohtonim prebivalstvom! Kakšne so nemške manjšinske šole pri nas? V prvem in drugem letu se poučuje izključno v nemškem jeziku, v tretjem in četrtem letu se slovensčina poučuje kot predmet in nacionalni predmet (zgodovina in zemljepisje) se poučuje v slovenskem jeziku. V smislu manjšinskih določil mednarodne pogodbe tvorijo samo prvi štirje razredi osnovno šolo in mednarodni predpisi zadevajo torej samo te. Glede nadaljnjih razredov torej ni bila n. pr. naša država dolžna vpeljati nemščino tudi v te. Kljub temu se nemščina pri nas poučuje po več ur na teden tudi v petem in šestem razredu osnovne šole. Nadalje imajo Nemci pri nas lastno učiteljsko. Nemec se poleg tega izpopolni v nemški izobrazbi n. pr. v kinematografu, kjer lahko poslušamo nemške zvočne filme, v kavarni, kjer lahko bere nemške revije in liste; prav tako si lahko nabavi nemško knjigo v vsaki knjigarni in na vsaki železniški postaji.

Temu nasproti se naš človek na Koroškem že giblje popolnoma v tujem svetu. Ponavljamo še enkrat: Zahteve koroških Slovencev so tako minimalne, da bi jih avstrijska vlada morala sprejeti v teku 24 ur. Od nekdanje zahteve po kulturni avtonomiji do teh šolskih drobtin je pač velik korak!

Mariborske nedeljske vesti

Maribor, 21. januarja.

Mlinarji in žagarji

Sele lani so si osnovali mlinarji in žagarji svojo organizacijo v okviru stanovskega združenja. Zanimanje za tako organizacijo je bilo znatno, kar je razvidno iz velikega števila članov ter iz lepega obiska, ki ga je pokazal današnji prvi redni občni zbor, ki se je vršil v salonu hotela Halbwild. Vodil ga je predsednik g. Karl Ehrlich iz Kanize. Poročila posameznih funkcionarjev, zlasti tajnika g. Novaka so pokazala, da se je v prvem letu obstoja zanimalo združenje za celo vrsto perečih vprašanj. Dohodkov je imelo Združenje 6785 Din in prav toliko izdatkov. V novi poslovni dobi so dohodki preračunani na 4600 Din. Na zborovanju so pokazali udeleženci zlasti mnogo zanimanja za davčna vprašanja ter želeli, da se sprejmejo tudi mali mlinarji ter žagarji med pavšalirane obrtnike. Obširno so razpravljali tudi o vprašanjih ribolova, o vodnih pravicah, ki jih imajo ponekod posestniki za namakanje travnikov so ter z njim odvezemajo mlinarjem potrebno vodo, ob zaključku so sledile volitve izpraševalne komisije za pomočniške izpite, v katero so se izvolili Ehrlich, Golčnik, Birsa, Koler, Mohorič, Vauhnik, Vodstvo združenja pa je ostalo neizpremenjeno v rokah dosedanje uprave.

Zetev smrti.

V bolnišnici je preminul v starosti 70 let popularni in priljubljeni brivski mojster g. Anton Zahradnik. Dolga leta je imel svojo brivnico v poslopju, kjer je sedaj kavarna Astoria. — V bolnišnici je umrla tudi blaga žena in mati, gospa Marija Kramberger iz Partinje; bivala je zadnja leta pri svojem sinu, mesarskem obrtniku v Mariboru. — V cvetu 24 let je umrla v bolnišnici Nežika Smolej iz Jesenic. Svetila pokojnim večna luč.

Hišni posestniki

V dvorani »Orlac« se je vršil danes dopoldne ob polnoštevni udeležbi redni letni občni zbor Društva hišnih posestnikov za Maribor, ki mu je prisostvoval tudi predsednik Zveze hišnih posestnikov Frelj iz Ljubljane. Zborovanje je vodil predsednik Otmar Meglič, ki je po uvodnih besedah podal kratko predsedniško poročilo. Obširno je poročal o delu društvene uprave v minulem letu tajnik dr. Marin. V posebnih spomenicah so zahtevali izpremembo določil novega finančnega zakona, ki je zvišal zgradarino za nove stavbe; v zadevi mestnega proračuna za leto 1933, so poslali finančnemu ministru protest, ker so se vnesle nekatere davščine, ki jih občina ne bi smela pobirati; nastopili so proti pretirani tarifni zahtevi dimnikarjev, protestirali so proti obremenitvi občinskega gospodarstva z nakupom mariborskega gradu ter v posebni spomenici utemeljili odklonilno stališče, ki so ga zavzeli proti nameri mestne občine, napraviti iz Scherbaumovega mлина zasilna stanovanja. Važna pridobitev je koncesija za posredovanje pri kupoprodaji nepremičnin, ki jo

je društvo dobilo po dolgoletnem prizadevanju. V minulem letu sta bila dva izredna občna zbora. Na prvem se je obravnavalo vprašanje parcelne davščine, na drugem pa se je sprejel sklep, da se hišni posestniki priključijo občinski pomožni akciji s talnimi prispevki, ki bodo dali skupen efekt 50.000 Din. Članov je štelo lani 807.

V debati so se nato preračevala ponovno nekatere pereče zadeve, zlasti vprašanje gradu ter se je nakup precej ostro kritiziral. Blagajniško poročilo je podal g. Merčun: 65.624 Din dohodkov in 63.421,73 izdatkov. Premeženje znaša 99.890 Din. Značilen govor je imel nato g. Frelj, ki je ostro grajal povišanje obrestne mere Mestne hranilnice, mariborske na 10%, kar je za sedanje gospodarske razmere lahko usodno. Obrestna mera bi se morala znižati najmanj na 6%. Kritiziral je tudi način obdavljenja s pridobitino, ki bo imel dalekosežne posledice v celotnem javnem življenju. — Pri sledečih volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Meglič Otmar, podpredsednik Sax Hinko, blagajnik Merčun Maks, tajnik dr. Marin Vilko, odborniki: Barta Leopold, Filipič Alojz, Kovarčič Ivan, Lah Jakob, dr. Lašič Ferdo, Lašič Vinco, Novak Albin, Paš Anton, Računski revizorji: Kuss Antin, Kvas Ivan, Vodeb Rudolf.

Mastna tatvina.

Gospoj Pristernik, gostilničarki v Melju, je izginil iz šrambe velik lonec masti v teži 15 kg. Policija pa je storila kmalu izsledila v osebi sodarskega pomočnika Ivana L. iz Maribora, ki se je mastnega plena veselil le eno noč.

Idealen kavalir.

22 letna delavka Jožica M. je dobila na poti domov spremiljevalca, ki se je iz sladkega kavalirja kaj kmalu izpremenil v nasilnega osvovjevalca. Ker mu ni bila po volji, je postal nasilen ter jo je udaril parkrat z nekim trdim predmetom s tako silo po glavi, da je obležala; prepeljati so jo morali v bolnišnico; za brezobzirnim in nasilnim možancem povprašuje policija...

MRZLA KOPELJ

Na tezenskem ribniku je bilo popoldne izredno živahno. Smučarsko tekmovalce na bližnjem dirkališču je privabilo tudi na Ribnik mnogo drsalcev. Toda skoraj bi veselo razpoloženje končalo s katastrofo dveh mladih življenj. Pod dvojico drsalcev se je namreč vdrla nenadoma ledena skorja in oba sta se znašla v mrzli kopeљи. Drsalca sta se pričela topolpati pred očmi množičnih gledalcev, ki so se nabrali od vseh strani, pa so morali brez pomoči zreti obupni boj za življenje v vodi in ledu. Vendar se je obema drsalcema, ki sta dobra plavalca, posrečilo, da sta se otela smrtnega obzema ledene vode in prišla v bližnjo ledu, kjer so ju gledalci potegnili na suho. Eden izmed obeh ponesrečencev jo je kar peš pobral domov, drugi je bil pa od obupne borbe v vodi tako izmučen, da so ga morali prepeljati na dom mariborski reševalci.

Razkrinkana olomilska tovariša

Ljubljana, 21. jan.

V današnji dnevni izdaji smo podrobneje pisali o dveh nevarnih vlomilcih, ki ju je ljubljanska policija v soboto zjutraj aretirala v Komenski ulici. Oba vlomilca tovariša sta imela na svojih domovih v bližnji okolici pravo skladišče pri različnih vlomih nabranega blaga. Pri hišni preiskavi so doznali detektivni naravnost presezneljive stvari. Našli so celo vrsto stvari, ki so zmanjkale v mestu zdaj v tej, zdaj v drugi hiši ob priliki različnih vlomov. Policija je prepričana, da je našla v obeh tovariših tista dva nevarna vlomilca, ki sta zadnje tedne vlamljala kar po vrsti v mestu na najrazličnejših krajih ter ju je doslej zamaževalo oko postave. Z aretacijo obeh vlomilcev je pojasnjenih že mnogo vlomov, ki so se izvršili v zadnjem času. Dognano je, da sta Albin H. iz Sp. Hrušice in Anton M. iz Črešnje pri Dobrušnjah vlamljala po načrtu zdaj v mestu, zdaj v okolici. Pri teh vlomih sta nabrala toliko blaga, ki sta ga nanosila domov, da so našli zdaj pri njima celo skladišče tega blaga. Policija zdaj vneto poizveduje dalje ter zahteva oba vlomilca, kje povsod sta še vlomila v zadnjem času. Po končani policijski preiskavi bosta zločinceva izročena sodišču.

— Pri zastrupljenih, ki jih povzroči pokvarjena hrana, dalje alkohol, nikotin, morfijski kokain in opij, je uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice zelo važno domače sredstvo. Zdravniški strokovni spisi navajajo, da pri zastrupljenih s svinčcem »Franz-Josef« voda ne le naglo odstrani najbolj trdostratno zaprtje marveč tudi učinkuje kot specifično protisredstvo. —

Cerkve v Istri se praznijo

Z jezikom so izgnoli tudi vernike

Cerkvene razmere v Istri dobro osvetljujejo tale dejstva. Zupni upravitelj Parentin, ki upravlja fari Zrenj in Pregaro, je odpravil vse hrvaško v obeh cerkvah. Ko je na Pregari, ki je stoođiostno hrvaška, neki domačin v cerkvi dal duška opravičeni nevolji vseh faranov z neko glasno besedo, mu je mladi duhovnik prisilil na lice mesta zausnic. Stvar je šla pred sodišče. — Vse hrvaške je odpravil laški duhovnik Giovagnoli v Šterni in na Topolovem. Isto je v Draguru in Grimaldi. — V Medulinu pri Puli so fašisti prepovedali, da bi se cerkveni pevci naučili kako novo pesem; le stare se puste peti v cerkvi. Tudi »rožni venec usmiljenja«, ki se širi zadnje čase po vsem svetu ni našel usmiljenja pri medulinskih fašistih. Tako je v župniji preprečen vsak dušnopastirski napredek po stranki, ki je sklenila konkurdat pred 4 leti. Posledice teh in takih razmer so, da nared opušča vse verske reči in se žalibog oddaljuje duševno od Cerkve. V Baderni hodi v cerkev ob nedeljah petnajstotnica ljudi. Približno enako število jih hodi k nedeljski maši v Kašteljuru.

Vse zato, ker so izgnali domači jezik. Čez deset let bo ta narod zajela lahko vsaka propaganda. Ti moj Bog, kakšno razdejaje je prišlo nad to ubogo Istro! Težak bo odgovor pred Bogom tistih, ki bodo krivi pogubljenja nešteti duš...

Due italijanski pridigi v Ilirski Bistrici

Novi reški škof Santin je ugodil prošnji bistriških fašistov, da se vpelje še druga italijanska pridiga v Bistrici, ena torej za vojaštvo kot doslej, druga še posebej za civiliste, to je za šolsko mladino. K tej pridigi bodo prišli tudi hoditi vsi delavci, ki so odvisni od javnih ustanov.

Mohorjeve knjige zaplenjene

V Istri so se letos knjige sv. Mohorja večinoma brez težav prejele. Samo na Cerovlju je pošta dosepele pakete knjig zadržala in jih poslala na pretekuro v Pulo.

Umor pri Klanecu nima političnega ozadia

Poročali smo že v našem listu o umoru, ki se je izvršil v Klanecu 14. decembra. O dogodku smo sedaj sprejeli podrobnejše poročilo:

V gostilni Borut (prej hotel Klanec) je davčni iztirjevalec Vivoda pobiral davke. Ljudje so hodili plačevati, opazoval je pa vse mladi Mirko Metlika iz Klanca. Ko se je proti večeru Vivoda dvignil in odšel na Kozino, je izginil tudi Mirko. Ker je Vivoda nosil več kot 10.000 lir s seboj, ga je na Kozino spremljal gostilničar Borut. Ko sta v viharju in snegu, 14. decembra je bil silno viharen — prišla pod železniškim mostom do bližnjice, ki pelje na postajo, sta zaslišala v gozdiču na levi pok iz revolverja. Vrgla sta se na tla; v istem hipu je iz gozdiča prihitel Mirko Metlika in z ostrim kosirjem (kmetjski zakrivljen nož) prerezal davkarju vrat. Vivoda je takoj izkrcval Borut se je vrgel na Mirka, a tudi po njem je Mirko s kosirjem zamahnil in mu obraz prerezal. Mirko je hotel ubiti Boruta, a ta ga je preprosil in je obljubil, da ga ne izda. Metlika in Borut sta odšla skupaj h karabinerjem,

kjer je Borut povedal po resnici. Borut je moral v Tržaško bolnišnico, kjer je bil 20 dni. Mirka so takoj zaprli. V zaporu je začel Mirko trditi, da ga je za napad nagovoril gostilničar Borut. Tako je tudi on moral v zapor v Trst.

Sodnija ta grdi dogodek preiskuje, politični istrski mogotci so pa hoteli stvar spraviti v svoj politični voz. Razglasili so, da je bil Vivoda žrtev napetih Slovencev. Vivodu so napravili lep pogreb; osmi dan je bila slovesna sveta maša, ki so se je morali udeležiti vsi moški občani. Vsakdo je moral tudi prispevati za nagrobni spomenik Vivodu!

Vivoda je bil pošten mož, ki u imel osebnih sovražnikov Gostilničar Borut je priden in pošten, jako delaven. ki se je iz malih početkov prikopal do lepe gostilne. Mirko Metlika je skvarjen, zapravljiv mladenič, ki se ga je vse ogibalo. Za svojo zapravljivost je rabil denarja, ki ga je hotel z roparskim umorom pridobiti. Tako je ta umor delo izprijenega fanta, a nikakor politični dogodek.

»Mussolinijev kruh« delijo

Po Juljski krajini so pričela oblastva po raznih svojih predstavnikih, predvsem fašistih, deliti najubožnejšim, to je stradalciom kmetom in delavcem moko. Tako beremo n. pr. v listu »Popolo di Trieste«, da je Mussoini obljubil puljski pokrajini 1500 stotov moke. Kmetijska zadruga v Pazinu (Consorzio Agrario) je že razdelila 310 vreč moke po 25 kg. Fašisti seveda uporabljajo to priliko, da uganjajo propagando za fašizem in za Italijo sploh. Akcija se vrši pod naslovom »Delite Ducejeve be-lane« (božičnice) je n. pr. pokrajinski fašistični tajnik Perusino te dni delil po Krasu zavojčke obleke, denarne podpore, slaščice itd. V Postojni je razdelil po fašističnih podatkih 276 zavojčkov obleke. 108 parov čevljev, 1039 vreč slaščic in sadja ter pod-pod za 1500 lir. Na Proseku je bilo v njegovi navzočnosti razdeljenih 40 vreč moke, 50 zavojev obleke in nekaj 100 lir podpore, 140 vreč slaščic. Prav tako se je ustavl v Hrašlju, v Studenem in v Kačji vasi. Povsod so ga čakali šolski otroci. Vrečice s slaščicami nosijo Mussolinijev sliki.

Fašistična gospodarska politika v Juljski Krajini je morala dovesti do tega, iz kmeta so davkarji iztisnili, kar so mogli. Zadržništvo je popolnoma uničeno in kmet je začel v roke italijanskih velebank. Na Gorškem je nad polovico kmetске zemlje pokrite s hipotekami. Zdaj morajo deliti kmetu, ki so mu uničili gospodarstvo in ga ponizili do kolona, moko, da lahko vsaj enkrat ua dan je.

Epilog katastrofe v tržaški čistilnici

Sele zdaj se je pred tržaškim sodiščem zaključila obravnava radi katastrofe, ki se je zgodila 15. februarja lanskega leta v čistilnici olja pri sv. Soboti v Trstu. Ko je v električni centrali te čistilnice odpovedal glavni motor, so hoteli spraviti v pogon pomožnega. Ko so motorju dovoljali stisnjeni zrak, je bomba nenadoma eksplodirala. Radi eksplozije so izgubili življenje mehanik Anton Dolgan, strojnika Ivan Simič in Tappeiner, podravnatelj dr. Romeo Mari, in tehnik Ernest Rizzi, Peter Russo ter kemik dr. Josip Rebek. Več pomožnih mehanikov je bilo hudo ranjenih. Po večini so bili sami Slovenci. Sodna preiskava je ugotovila, da se je nesreča zgodila zaradi tega, ker so polnili motor s kisikom mesto s stisnjenim zrakom, kakor je to predpisano. Tehnik Rizzi je dal za to nalogo. Toda krivda je bila tudi vodstva podjetja, predvsem ravnatelja čistilnice ing. Otona Krischaia, ki da je pustil tovarno brez pravega načelnika. Tovarna je plačala 800.000 lir odškodnino prizadetim družinam. Tržaško sodišče je ing. Krischaia oprostil, češ, da nima dovolj dokazov za njegovo krivdo.

Trst — še vedno navzdol. Po podatkih pokrajinskega sveta korporativnega gospodarstva (bivše Trgovske zbornice) je znašal promet v tržaškem pristanišču decembra lanskega let 2.842.150 stotov, leta 1932 1.546.143. V letu 1933 je šlo skozi tržaško pristanišče za 30.193.231 stotov blaga, v letu 1932 pa 34.111.298. Promet je v lanskem letu nazadovol za 4 milijone stotov.

Kopal si boš lasten grob

Kuluk za zgradbo laške šole so sklenila oblastva naložiti prebivalcem vasi Laze pri Senoščah. To je dvojna sužnost: v potu svojega obraza boš kopal sam svoj grob.

Drobne

Poslanec Fr. Caccese, nekdanji fašist. tajnik v Gorici je bil odkritov z redom viteza mavriškega reda. Aretacija jugoslovanskih tihotapev. »Popolo di Trieste« poroča iz Gorice, da so finančni stražniki v bližini Idrije aretirali Ano, Marijano in Antona Eniko iz Ljubljane, ko so hoteli utihotapiti v Italijo večjo množico jajec. Vsi so bili aretirani. Zaprti so v Idriji.

Ogenj je nastal na posestvu Franca Bitežnika v Grgaru. Zgorelo mu je seno. Škoda znaša nad 1000 lir.

V Klanecu v Istri je propadla Kmetijska zadruga. Člani so morali plačati po 500 lir, da so dolgo-ve poravnali. — Zadruga je bila dobro vpeljana, a je propadla radi konkurence in fašističnega pritiska.

Tragična usoda vzorne matere

Pred tremi meseci je bil ustreljen po naključju od naših granicarjev ob logaški obmejni meji Viktor Marušič, ki je hotel obiskati svojo sestro Vido, bivajočo pri njeni teti v Ljubljani. To je bil hud udarec za šibko mater, ki je dala življenje 14 otrokom in je živela v Bukovju pri Postojni, od katerih jih živi 12. Rojeni sin je bil blaga, mirna duša in močna opora svoji dobri materi. Mati je sinu kmalu sledila v večnost, in sicer v ponedeljek 15. t. m. ob pol treh zjutraj. Zapustila je 10 nepreskrbljenih otrok v znanih razmerah tam preko. Pogreb nesrečne matere je bil veličasten. Udeležila se ga je vsa okolica. Govor, ki ga je govoril ob grobu g. Križman, je segal ljudem v dušo. Nad bridko izgubo požrtvovalne matere izrekamo ostalim kakor tudi rodbini g. učitelja Lipovca v Ljubljani iskreno sožalje.

Novo ceste

Tik pod robom hriba Tabora so že leta 1932 pričeli z gradnjo nove ceste. Ker je večji del te ceste vsekan v živo skalo, so z delom napredovali zelo počasi, vendar je zdaj že izpeljana. Cesta gre tik za vasi Podstenje, Ratečevo brdo, Kivolovce in dalje do St. Petra; je zelo široka ter je podaljšek ceste, ki gre pod Vremščico in veže aerodrom na Gaberku z napravami na Dulah (nad Košano) te pa z vojašnicami v Hrašlju pri St. Petru. Cesta pod Taborom pa veže za enkrat Hrašlje ozir. St. Peter s Trnovom. Ko bo pa celoten načrt izpeljan in izvršen se podaljšek te ceste, ki bo šla vse do šembijske Škrbine, dalje pod trnovsko Stražo do Stenice in od tam po dolini za trnovskim Gradščem na cesto, ki je bila že pred leti dograjena in ki veže Trnovo z vznožjem Snežnika, bosta Kras in Snežnik zvezana tako rekoč z eno samo dolgo cesto.

Gdynia ogroža Trst

Dunaj, 21. jan. V prostorih glavnega ravnateljstva avstrijskih železnic je bila konferenca železniških družb na Češkoslovaškem, v Avstriji, Madjarskem in Italiji, ki so večanje v Češko-jadranski železniški zvezi, in tržaških paroplovnih družb ter podonavske paroplovne družbe. Na konferenci so razpravljali o ureditvi novega tarifa za promet med Češkoslovaško in Trstom glede na hudo konkurenco Gdynia. Gdynia vedno bolj ogroža promet med Češkoslovaško in Trstom.

Predavatelj o korporacijskem sistemu je izbral sam Mussolini. Ti naj bi s svojo besedo pripomogli k uveljavljenju korporacijskega sistema. Med njimi je tudi dr. Pirelli, znani industrijec.

Umor zaradi 120 Din

V Sarajevu so našli te dni umorjenega 77 letnega poljskega grofa Dedusičkega. Grofa je zadavil njegov lastni sluga, ki je pri zaslišanju povedal, da je mislil, da bo pri grofu dobil vsaj 15 do 20.000 Din. Dobil pa je v resnici samo 120 Din. Pač pa je sluga pobral vse grofove dragocenosti ter jih skril v šupi na dvorišču. Upal je, da bo mogel vse dragocenosti odnesti ter pobegniti. To pa mu je preprečila policija, ki je slučajno zvedela za ta zločin. Starega grofa tisto jutro dolgo ni bilo iz sobe, kar se je bližnjemu sostanovalecu čudno zdelo. Začel je trkati na vrata grofove spalnice, pa mu nihče ni odgovoril. Ko se je sosed odstranil od vrat, je zaslišal iz spalnice rahel šum. Vrnil se je zopet k vratom ter zopet začel trkati. Ko se nihče ni oglasil, je zagrozil, da bo vdrl v spalnico. Tedaj se je vratom približal grofov sluga ter zmedeno povedal, da je stari grof odšel na sodišče. Te ga pa sosed ni verjel ter je res z začudenjem opazil, da leži grof na postelji mrtev in oblečen. Sluga je zmedeno povedal, da je grof umrl zjutraj, da se pa on tega ni upal povedati iz strahu. Sodna komisija je ugotovila, da je grof umrl naravne smrti. Ko pa policija ni našla v sobi nobenih dragocenosti, ki so jih potem našli skrite v šupi na dvorišču, je trdo prišla slugo, ki je naposled priznal, da je grofa zjutraj zadavil z odedjo. Sluga je bil šele dva tedna pri grofu, ki ga je rožil revščine in stradanja, v kateri je zadnji čas živel.

Kaj je z inž. Dedekom?

Ljubljana, 21. jan.

Naša javnost se še zmerom zanima za usodo inž. Dedeka, ki že več kot tri mesece ni pravega glasu o njem. Javno je samo to, da so inž. Dedeka aretirali v Italiji, ko se je vozil z avtomobilom skozi Reko na Sušak. Kje pa je podjetnik zaprt, ni mogoče zvedeti. Te dni se je vrnil v Ljubljano šofer, ki je bil skupaj z inž. Dedekom aretiran ter nekaj časa tudi zaprt v Italiji. Zadnji čas je ta šofer živel v Trstu, o inž. Dedeku pa ne ve ničesar povedati. Tržaška policija je šoferju vrnila vse listine, ki mu jih je ob aretaciji vzela, obemem pa mu je ukazala, da mora takoj odpotovati iz Trsta. Številna posredovanja in poizvedovanja ki so bila doslej storjena v smeri, da se najde vsaj sled za inž. Dedekom, so ostala doslej brez uspeha. Včeraj je odpotoval v Trst pravni zastopnik inž. Dedeka g. dr. Korun Milan, ki bo na vsak način poskušal dobiti stik s svojim klijentom.

Dva otroka sta se poparila

Ljubljana, 21. jan.

Dve hudi nesreči sta se zgodili te dni dvema malima otročičema, ena večraj popoldne v Stožicah, ena danes dopoldne v Dravljah. V Stožicah je še ne triletna hčerka sreskega kmeta, referenta g. Hladnika v otroški neprevidnosti zvrnila nase večraj popoldne lonček vroče kave, ki je bila zanjo pripravljena. Deklica je bila v hipu poparjena po vsem obrazu ter so jo morali brž odpeljati v Ljubljano k otroškemu zdravniku dr. Dražgu, ki jo je vso obložil in povil, nato pa izročil v domačo oskrbo. V Dravljah pa se je podobna nesreča pripetila 7 letnemu Patnerju Ivanu, sinčku voznika cestne železnice. Otrok je zvrnil nase lonec vrelega krova s štedilnika ter se hudo poparil po vsem telesu. Z rešilnim avtomobilom so ga prepeljali v otroško bolnišnico.

Vikarju O. Medvešu v spomin!

Zadnji »Ponedeljski Slovenec« je priobčil žalostno vest, da dobrega gospoda ni več. Ker so ga naši emigranti iz Goriškega precej poznali in da se s tem oddolžil svojemu nekdanjemu dragemu predstojniku, zato napišem nekaj vrstic o njem za spomin.

Pokojni gospod Medveš se je rodil 13. dec. 1875 na Sivku pri Kobariidu. Solal se je v Gorici. S skromnimi sredstvi (večkrat je moral biti lačen) je srečno dokončal študije. Leta 1900 je bil posvečen v mašnika. Kot kaplan je služboval v Tolminu. Več let je opravljal duh. službo v Trentu pod Mangartom, katere se je vedno veselo spominjal. Dobri ljudje pa čisti zrak. Pred vojno je služboval v Ročinju odkoder so ga Italijani po zasedbi Ročinja odgnali v internacijo. V Siciliji je bil nad dve leti, kjer je od strani Italijanov mnogo hudega preletal ter si nakopal malarijo. Vojna mu je uničila vso pohištvo in opravilo. Po vojni se je vrnil domov, najprej je bil v Volčah kot župni upravitelj. Leta 1922 pa je prevzel na Šentvidskogorski planoti dve duhovniji v oskrbovanje in sicer Ponikve in Večine.

Celih 11 let je v obeh duhovnijah deloval kot dober dušni pastir, obenem pa je imel vedno odprto srce za tolažbo in siromake. Samo ljubi Bog ve, koliko je on žrtvoval za reveže in za misijone. Nobenega reveža ni pustil na cedilu, vse kar mu je ostalo nad svoje potrebe, je razdal med potrebne in v dobre namene.

Mnogo se je trudil tudi za lepoto obeh cerkva. Z energijo, kakor jo je imel le on, je priskrbel za nove lepe zvonove tako za pečniško kakor poničkovsko cerkev. — Predlanskim sta se temeljito popravili obe cerkvi, da sta kakor novi. Za cerkvi je on daroval precej denarja. Obe duhovniji mu bosta gotovo ohranili trajan spomin.

Prav pred letom dni je začel resno bolehati. (Dasi v vseh 32 letih duhovske službe ni bil prej niti enkrat toliko bolan, da bi opustil sv. mašo.) Sam se je začel bati, da so mu šteti dnevi. Vendar na pomlad je še bil toliko pri moči, da ga ni odvrglo od njegovega zadnjega namena. Priredil je za svojo duhovnijo Ponikve sv. misijon, ki je prav dobro uspel.

Zato upam, da njegova smrt ni bila težka in sodba lahka, ker je odšel pred Gospoda bogat na dobrih delih.

Naj Vam bo, dragi gospod Otilij, Bog obilen plačnik!

Amerika

ima tudi kralja lažničev

V Burlingtonu blizu mesta Chicaga obstoji poleg drugih klubov tudi klub lažničev, ki vsako leto izbere svojega kralja. Ta naslov prejme tisti, ki je po mnenju sodnikov izrekel najtemeljitejšo laž. Nato ga odlikujejo s svetinjico iz gumija. Kralj lažničev je letos postal mladenič iz Langelotha B. Ceresa, ki je sodniku pripovedoval tole zgodbo:

V neki družini hranijo starodavno stensko uro. Ta je tako stara, da je senca njenega nihala radi tiktakanja napravila globoko luknjo na steni urne omarice. Ko so sodniki prišli po tej strahoviti laži zopet k sebi, so proglasili Cereso za kralja. — Drugo darilo je dobil šofer, ki je pripovedoval, kako je v samotnem kraju zrak, ki je uhajal iz avtomobilskega obroča, povzročil strahovit vihar. Ker je sesaklo pustil doma, je ventil na obroču kratkoma obrnil v smer proti viharju in vihar mu je zopet napolnil obroč, tako da se je lahko odpeljal dalje. — Tretji je imel staro puško, ki se je basala še od spredaj. S to je njegov oče hodil na lov na bivolce. Puška je nesla tako daleč, da so obstreljene živali segnile, preden so lovec prišli do njih. On sam si je pomagal tako, da je krogle za puško izdolbel in jih napolnil s soljo in ta sol je preprečila razpadanje zadetih bivolov. — Četrty lažničev je pripovedoval, da je zaliv pred San Franciscom l. 1863 nenadoma zamrznil. V tistem trenutku je bilo v zalivu vse polno žab in te so slučajno tako zamrzle v led, da so iz njega gledali samo njihovi kraki. Tedaj je on šel po kosičnico in vse krake pokosil. Naložil jih je na 75 ladij ter odposlal na Francosko. S tem je obogatel: kajti Francozi so mu plačali točno 137.465.720.17 dolarjev...

Za božjo voljo, ne berite!

Chalons-sur-Saone na Francoskem se ponaša, da ima najstarejše ljudi. Njen župan je ugotovil, da je ena devetina njenega prebivalstva stara več kakor 82 let. Tudi on sam je že zelo star. Slovesno je izjavil, da je zasluža izvrstnega črnega burgundca, ki tam uspeva, da so njegovi občani dosegli tako lepo starost. Ta izvrstni burgundec je znan pod imenom »gamay«. Vsi njegovi občani so prepričani, da je župan govoril resnico... Na vsak način dobra reklama.

Narte Velikonja: Pijanec

Mi smo mu rekli Guglja. Tudi sosed mu je rekel Guglja, na županstvu so mu rekli Guglja, na vsi so mu rekli Guglja, v gostilni so mu rekli Guglja. Zato mislim, da sem upravičeno povedal, da so mu rekli Guglja povsod. Guglja so mu rekli zato, ker je rad gugljal, to je, zastojal pil pri vsaki pijanci, ki je bila na mizi. Sedel je s tremi za mizo, naročil pijače, ko pa je bilo treba plačati, ga ni bilo. Tudi je rad pil iz tujih kozarcev, v obče je rad gugljal na tuj račun.

Nekoč pa so rekli, da bodo napravili temu kooec. In so dali klicati pred cerkvijo, da je Guglja umrl in da ga priporočajo večnemu počitku. Ne molitvi, večnemu počitku.

Guglja je to klicanje slišal, dasi je brila burja in je pihalo okoli vseh voglov. Smatral je za razslajljivo in je vprašal občinskega tajnika, kdo mu je naročil ta oklice.

Ta mu je odgovoril, da mu je prinesel deček, ki bi ga danes ne spoznal, da mu je dal listek in kovača, in on da za kovača oklice vse. Tudi, da prekliče za kovača, kar je prej za kovača oklical.

Guglja mu je hotel dokazati, da je on odgovoren za resnico svojega klicanja.

Birič Matevž je bil od začetka osupel. Da bo sicer on odgovoren, to mu še ni prišlo na misel. K sreči pa se je spomnil onega paragrafa, po katerem je on uradna oseba in radi tega neželjiv. Gorje mu, kdor mu reče napačno besedo. In je ta paragraf dobesedno navedel Guglji in je bil Guglja ves iz sebe, da on ni hotel žaliti javne straže in da radi tega upa, da ga Matevž ne bo naznanil.

Matevž je pomislil in rekel, pravzaprav da to njega ne tiče, to tiče državnega pravdnika in je že

Cerkev in fašistična Italija

Harmonija, ki je vsaj v Julijski Krajini ni

»Germania«, ki je danes glasilo podkancelerja von Papena, a je bilo prej glavni organ centra, je prinesla v svoji številki 19. jan. mičen dopis svojega rimskega dopisnika g. E. R. v. F. o odnosih med cerkvijo in fašistično vlado. G. E. R. v. F. je bil rimski dopisnik »Germanie« še v času, ko je bil list v rokah centra; znane so tudi njegove zveze z višjimi cerkvenimi dostojanstveniki v Vatikanu. Zato so njegova izvajanja toliko bolj zanimiva.

Povod za dopis je dalo dopisniku poročilo državnega podtajnika Guidi Buffarinija pred narodnim predstavništvom. G. Guidi Buffarinij je v svojem poročilu naglasil, da vlada med Cerkvijo in državo soglasje in da je fašistična država storila vse, da se izvede konkordat in sprejmejo zakoni, ki jih njegova izvedba zahteva. Rimski dopisnik »Germanie« ugotavlja, da so izvajanja g. Buffarinija popolnoma resnična. Poleti 1931 se je res dvignil vihar med cerkvijo in fašističnim Rimom, ko je Mussolini udaril po ustanovah katoliške akcije in je sv. oče izdal glasovito okrožnico »Non abbiamo bisogno« ter je pred vsem svetom protestiral proti ravnanju g. Mussolinija. Toda po obisku g. Mussolinija pri sv. očetu se je med Vatikanom in fašistično vlado sklenil septembra 1931 »sporazume (accordo)«. S tem sporazumom je bil napravljen konec raznim trenjem in nesporazumom med obeh oblastema. Po obisku Duceja pri Mussoliniju se je fašistična država umaknila na zgolj politično področje in prepustila cerkvi versko področje. Obe oblasti sta si torej natančno razdelili delovno področje v veliko zadovoljstvo obeh.

Morda ima ta članek namen vplivati na Hitlerja, ki v zadnjem času kljub konkordatu prav divja proti katoliški duhovščini; Berlin naj bi sprevidel, kako pameten je bil fašizem, hitlerizmu vendar sorodno gibanje, ko se je s Cerkvijo sporazumel, medtem ko hitlerizem ne izprevidi, kako neoportuna je borba proti Cerkvi. Naj bo namen članka ta ali drugi, ugotovitve rimskega dopisnika so vsekakor značilne. Po njegovih izvajanjih bi moral imeti Vatikan nasproti fašistični vladi popolno prostost v verskih zadevah! Če bi njegova izvajanja ustrezala resnici, potem bi si lahko tudi slovenski in hrvaški katoličani na Primorskem obetali boljše čase! Toda v Julijski Krajini se ta svoboda Cerkve nikjer ne pozna. Goriška nadškofija n. pr. je še vedno brez nadškofa, ker se Vatikan in fašistična vlada ne moreta sporazumeti glede osebe, ki naj pride na to mesto. Danes je vsaj v Julijski Krajini Cerkev popolnoma vključena in politična oblastva dan za dnem posegajo neposredno ali posredno po fašističnih priganjcah na zgolj cerkveno področje in duhovščina mora to mirno gledati. Iz katoliških cerkva v letri se sistematično izganjata slovenski in hrvaški jezik, kar je proti konkordatu, ki izrecno ugotavlja, da se mora vršiti dušno pastirstvo v slovenskih oziroma nemških krajih po predpisih katoliške cerkve in ti predpisi zahtevajo, naj se Kristusova beseda oznanja v jeziku domačega ljudstva. Ko bi Vatikan imel res takšno svobodo, kakor meni »Germania«, si ne moremo misliti, da bi je ne izrabil za uveljavljanje katoliških načel prav v Julijski Krajini, kjer gre za katoličane slovsanske narodnosti!

Švicarka Ana Ruegg je na mednarodnih smučskih tekmah v Grindenwaldu v Švici vozila najboljše in je zato prejela naslov švicarske prvakinje.

Česnov sok je zdravilen

Znano je, da česnov sok povoljno vpliva na obisti in povzroča obilen seč, to se pravi, da pospeši izločenje nezdravih snovi iz telesa. Toda to zdravilno svojstvo ima samo česen, ako ga zaužijemo sirovega. V mestu navadno ni prav lahko uživati česna, ker človek oddaja neprijeten duh, pač pa kmet pogumno vzame v roke strok in kos kruha. V francoski zdravniški reviji »La Nature« smo brali recept, ki ga ni težko izvesti. S pomočjo njega lahko sestavimo zdravila, ki prav tako učinkujejo kakor surov česen. Razreži 100 gramov česna na drobno in deni ga v 0.60 litra belega vina. Pozneje doloži 100 gramov medu in večkrat premešaj. Nato filtriraj (precedi) tekočino skozi papir in jo vlij v steklenico. Vsak dan spij čašo te tekočine na tešče in eno čašo zvečer. V nekaj dneh boš že opazil zdravilne učinke tega pristregega zdravila.

Nogometašev prijatelj bi bil kmalu zamudil parnik

Gospodična, vidi se mi, da me smatrate za tepca? Motite se. Jaz ne sodim nikogar po zunanosti.

Stražniku ste navedli napačno ime. Da, bil sem tako iz sebe, da se nisem poznal.

Krušno moko in rženo moko vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Realjeva cesta 24. Telefon 2059 Premog suha drva Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Pred nakupom si ogledite veliko razstavo otroških in igračnih vozčkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostori domače tovarne »TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4 Najnižje cene! — Cenik franko.

Zakaj mila zima

Na zborovanju ameriških vremenslovcev je profesor Crouh podal vprav senzacionalno vremensko napoved. Po njegovi trditvi obstajajo v solnčnem delovanju cikli. Dolžina (doba) teh ciklov znaša 37, 83, 500 in 1400 let. Te cikle so ugotovili tudi na zemlji v meteorološkem pogledu. Ciklus 37 let je pred kratkim dosegel svoj vrhunec in prav tej okolnosti je treba pripisati milo zimo, ki jih ima naša doba že več let; v tej zvezi je tudi velika suša poleti. 83 letni ciklus nam je pripeljal včasih okoli leta 1860 mile zime in ta ciklus bo nastopil zopet okoli leta 1940. Ker se prav ta ciklus križa s 37 letnim zdaj, lahko pričakujemo še milejše zimske vreme. Tristoletni ciklus je dosegel svoj »klmaks« okoli leta 1725 in bo nastopil zopet na koncu tega stoletja ter prinesel milo podnebje. 1400 letni ciklus je imel svoj »klmaks« okoli l. 650 in na vreme bo vplival sredi 21. stoletja.

Tujec si je ogledoval podzemsko jamo, nakar mu vodnik pravi: »O tem podzemskem rovu bi vam lahko pravil stvari, da bi vam lasje stali pokonci od groze.«

»Teja pa ne verjamem,« je podvomil tujec. »Mar ste tako korajžni?« je vprašal vodnik. »Ne, korajžen ne, ampak plešast sem.«

Dollfuss in Suvich med razgovorom

Pijanec nalihte kavo s citrono!

Znana je modrost, da je črna kava, v katero iztisneš nekoliko citrone, izvrstno zdravilo za pijance. To uči izkušnja, toda učenjaki se s tem ljudskim mnenjem niso zadovoljili, hoteli so znanstveno dokazati, da je to res. Prof. Winsor in Strongin z vseučilišča Cornell sta napravila zanimiv poizkus na dveh osebah, katerih imena pač iz razumljivih razlogov nista hotela izdati. Pijacema sta dala 30 do 75 kubičnih centimetrov žitnega alkohola, kateremu je bila primešana voda v dvojni množini. Ta množina alkohola odgovarja dvema krepkima mericama žganja. Pijanost obeh sta preizkusila z merjenjem izločanja nekaterih žlez in s štejetjem napak, ki sta jih pijanca naredila. Ko sta hotela slediti premikajočemu se predmetu, ki ga je obseval svetlobni trak. Poizkus je dokazal, da četrt litra navadne in srednje močne kave izloči učinek dveh krepkih meric žganja, ako kavo zaužiješ v istem času kakor alkohol. Če se kava popije pozneje, potem je učinek toliko slabši, čim pozneje jo je pijanec spil. Želimo, da bi čim manj ljudi napravilo ta poizkus.

Na bakteriološkem zavodu moderne bolnišnice preiskuje zdravnik bacile. Pri tem je potrebna največja previdnost, ker se zdravnik sicer sam nalezje boleznimi, bodisi jetike, tifusa itd. Poleg rokavice nosi zdravnik tudi masko.

pristojnost premaknjena. Toda, če Guglja da toliko na njegovo prijateljstvo ter ni nobeden drugi slišal, bo on odnehal.

In je šel okoli cerkve in nazaj in je videl, da ni nobeden slišal. Pogledal je se v cerkev, če je kdo notri, in je videl gluho ženico spredaj v cerkvi in je še njo vprašal, če je slišala, kaj je govoril Guglja. Ko je ženica pokimala z glavo in rekla, da ni slišala in tudi ne bi slišala, če bi bilo treba iti za pribo, se je Matevž umiril in rekel:

»Naj bo.« Segel je Guglji v roke ter mu povedal, da njegova grožnja Guglji zastara v enem letu. Matevževa grožnja pa, reci in piši, v petih letih.

Če tudi ni bil res, kar je Matevž zagrozil, se je Guglja ustrašil. Kako bi se ne ustrašil, ko je natančno vedel, da eno leto je več kot pet let, in je Matevž tako resno govoril le svoje besede.

Matevž mu je nazadnje obljubil, da če mu da kovača, da on lahko prekliče, kar je rekel, ampak zastoj tega ne more, kajti služba je služba, dolžnost je dolžnost, oklicanje je oklicanje in kovač je kovač.

Po tem jasnem obrazloženju mu je Guglja dal kovača. Težko ga je dal, kajti težko je Guglja dal kovača.

Nato sta šla v gostilno in so vsi slišali, da je Guglja umrl in je moral Guglja plačati za svojo pijačo drugega pol kovača in še nekaj čez ter je bil zelo slabe volje. Reklj smo, da je bil slabe volje. Toda kaj bi ne bil slab volje, ko je zunan tako brila burja, da je imel še Matevž na ušesih kapo. To kapo je podedoval po svojem stricu in je bil še osornejši, če je klicel.

Drugo nedeljo je Matevž široko stopil pred cerkvijo s kapo na glavi in glasno klicel, da Guglja ni umrl, ampak da živi in da mu Matevž želi še dolgo življenje. To je bil dostavek za kovača od Guglje,

kajti vse drugo je moral Matevž klicati na račun kovača pivcev.

Toda, kakor vsak smrtnik, je enkrat Guglja bil v potoku.

Marsikdo je bil že v potoku. Oni je lovil rake ali samo brešel z nogami, drugi je peljal voz preko potoka. Toda za Gugljo se je zdela, da lovi ribe.

Rakov tistikrat ni bilo več. Vzela jih je bolezen. Najprej so raki rekli, da bodo močnejši od bolezni, bolezen, da bo močnejša od rakov. Nato so se ujezili in konec vseh koncev je bil, da je vse pobralo. Z raki je šla tudi bolezen.

Guglja pa je lovil ribe.

On trdi, da se je slučajno ujela na trnek belica, če ni bila korenina. Od začetka je trdil, da je bila korenina. Očividci pa so trdili, da je belica mimo plavala, on pa, da je ulovil na trnek postrvi in da korenina ni bila na trneku. Guglja je dejal, da postrvi sploh ne pozna, ne tisti, ki je postrvi navajal, ne sam, ki je nekaj ujel, kar je bilo podobno korenini. K večjemu dopuša, da je bila na trneku kakšna belica. Toda to samo dopuša da bo prej zasliševanja konec in za belice ima dovoljenje. In je pokazal zadnjo stran ribarske karte od lanskega leta.

»Da on postrvi ne pozna, bi bilo žaljivo. Če trdi, da je bila postrvi, pa je bila belica, potem ribe ne pozna.«

Rekel je Guglja v surovem, rekel bi, zadiranjem glasu.

Guglja je trdil, da je govoril, kakor v obče govori, da pa je bil oni nekoliko gluhi in je moral ob šumenju voda nekoliko bolj vpiti. In da rib sam ne pozna, to je Janez Zemlja, ne pa čuvaj, ki ribe dobro pozna in je videl, da je Guglja privlekel na tujem trnku samo korenino.

Toda to Guglji ni dosti pomagalo. Obsedel je

radi rib in ne radi korenine, ki se mu je slučajno zapihala na trnek, češ, da trneka v obče ne bi smel metati v vodo, ker tista legitimacija ni več veljavna.

In tu je Guglja ponovil, kar mu spet niso hoteli verjeti, da trnek ni bil njegov, ampak da je bil trnek privezan pri obali in je hotel Guglja samo rešiti ubogo žival pogina, ko jo je izvlekel na suho. On pa ni vedel, da je žival, ampak on je mislil, da je korenina, in je videl žival šele, ko je čuvaj nekaj rekel in je riba poskočila. Da pa ne ve, kdo je trnek tja prinesel, niti, kdo ga je obesil, še manj, kdo ga je spustil v vodo.

Na vse to so gospodje sodniki rekli: Guglja, toda na tihem, kajti sicer se je pisal Janez Zemlja in bi se moralo reči Zemlja Janez in je bil obojen po pravici, kakor Guglja trdi, na dva meseca in je pošteno drva cepil in ričet otepal. In če bi koga imel, bi ta lahko rekel:

»Oh, naš oča so šli v mesto drva cepit.«

Ko je pa Guglja svoj rok odslužil, je moral še zraven sodniku povedati, da s svojim glasnim govorjenjem ne bo več žalil straže v potoku. Končno je Guglja prišel domov. Zdjaj ga niste več mogli ukrotiti in rekel bi in mislim, da ne bi dosti rekel, če bi rekel:

»Poznali ga niste.«

Sedel je za mizo, natočil iz tuje steklenice svoj kozarec in vsako svojo zgodbo je začel:

»Ko sem bil jaz v mestu...«

Ko bi slišal Gugljo, kako je tehtno postavil svojo besedo, bi se ne čudili njegovi samozavesti in odličnosti.

»Ko sem bil jaz v mestu...«, je Guglja poučaril in premaknil kozarec, da so ga morali vsi poslušati.

Se celo birič Matevž, ki ni vedel, kdaj zastare njegov prekršek.